

Μελέτη από ομοσπονδιακή χρηματοδότηση αναφέρει ότι η παρέμβαση με το PECS οδηγεί σε ταχεία ανάπτυξη στις δεξιότητες ομιλίας και επικοινωνίας σε νήπια με αυτισμό

Τα αποτελέσματα μίας υψηλής ποιότητας, καλά ελεγχόμενης και ομοσπονδιακά χρηματοδοτούμενης μελέτης, έδειξαν ότι λιγότερο από έξι μήνες παρέμβαση που βασίζεται στη 2^η έκδοση του Εγχειριδίου του Συστήματος Επικοινωνίας μέσω Ανταλλαγής Εικόνων,(PECS, 1) οδηγεί σε ταχεία αύξηση των δεξιοτήτων επικοινωνίας που βασίζονται σε εικόνες στα περισσότερα μη λεκτικά ή ελάχιστα λεκτικά νήπια με αυτισμό. Επιπλέον, ως ομάδα, τα παιδιά που έλαβαν εκπαίδευση στο PECS σημείωσαν αύξηση στην παραγωγή της ομιλίας ισοδύναμη με τα παιδιά που έλαβαν μία άλλη τεκμηριωμένη παρέμβαση, την Διδασκαλία Καίριων Δεξιοτήτων (Pivotal Response Training) η οποία έχει ειδικά σχεδιαστεί για να αυξήσει τις δεξιότητες ομιλίας.

Μία μελέτη που δημοσιεύτηκε μόλις τον Μάιο 2014, στο τεύχος του *Journal of Autism and Developmental Disorders* αναφέρει τα αποτελέσματα μίας μελέτης πρώιμης παρέμβασης, η οποία χρηματοδοτήθηκε με πάνω από ένα εκατομμύριο δολάρια από το Εθνικό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας (National Institute of Mental Health NIMH) . Η μελέτη εκπονήθηκε από ερευνητές στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, και σχεδιάστηκε για να εξετάσει τα αποτελέσματα δύο παρεμβάσεων στις δεξιότητες ομιλίας και επικοινωνίας σε νήπια που έχουν διαγνωστεί με διαταραχή αυτιστικού φάσματος: Το *Σύστημα Επικοινωνίας μέσω Ανταλλαγής Εικόνων PECS* και τη *Διδασκαλία Καίριων Δεξιοτήτων PRT*. Οι ερευνητές που εκπόνησαν αυτή τη μελέτη χρηματοδοτήθηκαν από το NIMH για να αναπτύξουν και να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα τόσο του PRT όσο και των μεθόδων παρέμβασης για παιδιά με αυτισμό που εστιάζουν στην εκπαίδευση γονέων τα τελευταία 25 χρόνια.

Αύξηση Ομιλίας

Σε αυτήν τη μελέτη, οι ερευνητές εντόπισαν 39 νήπια ηλικίας από 18 ως 47 μηνών με διάγνωση μίας διαταραχής αυτιστικού φάσματος τα οποία είχαν ένα εκφραστικό λεξιλόγιο λιγότερο από 10 λέξεις. Αυτά τα 39 παιδιά επιλέχθηκαν τυχαία για να λάβουν είτε παρέμβαση PECS είτε παρέμβαση PRT. Και οι δύο παρεμβάσεις περιελάμβαναν ένα συνδυασμό εκπαίδευσης γονέων και παρέμβασης στο σπίτι που παρείχαν εκπαιδευμένοι θεραπευτές, για περίπου ένα σύνολο 11 ωρών την εβδομάδα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα παιδιά τόσο στην ομάδα PECS όσο και στην ομάδα PRT πέτυχαν σημαντική αύξηση στις δεξιότητες προφορικής ομιλίας κατά την περίοδο παρέμβασης με καμία διαφορά μεταξύ των δύο ομάδων στα αποτελέσματα της μάθησης της προφορικής ομιλίας (2). Συνολικά, 78% των παιδιών που συμμετείχαν στην έρευνα, ολοκλήρωσαν την παρέμβαση με πάνω από 10 λειτουργικές

προφορικές λέξεις, και ο μέσος όρος εκφερόμενων λέξεων που αποκτήθηκαν κατά την εξάμηνη περίοδο παρέμβασης ήταν 83 για τα παιδιά που έλαβαν παρέμβαση PECS και 71 για τα παιδιά που έλαβαν παρέμβαση PRT.

Επειδή, εκτεταμένες έρευνες στο παρελθόν έχουν δείξει ότι το PRT είναι αποτελεσματικό στην βελτίωση των δεξιοτήτων ομιλίας σε παιδιά με αυτισμό, τα αποτελέσματα αυτής της νέας μελέτης παρέχουν αποδείξεις ότι η παρέμβαση που βασίζεται στο PECS οδηγεί σε αύξηση της ομιλίας στον πληθυσμό αυτό παρόμοια με αυτή που παρατηρείται με την εφαρμογή άλλων τεκμηριωμένες παρεμβάσεων που βασίζονται στην ομιλία.

Αύξηση επικοινωνίας

Ενώ το 78% των παιδιών και στις δύο ομάδες παρέμβασης είχαν πάνω από 10 λειτουργικές λέξεις στο τέλος της περιόδου παρέμβασης και το μέσο παιδί απέκτησε περίπου 75 λέξεις κατά την περίοδο της παρέμβασης, το υπόλοιπο 22% δεν παρουσίασε αυτήν την πρόοδο στις δεξιότητες ομιλίας. Ωστόσο, στην ομάδα των παιδιών που έλαβαν εκπαίδευση μέσω PECS, όλα τα παιδιά πλην ενός (95%) έμαθαν να επικοινωνούν χρησιμοποιώντας εικόνες κατά την εξάμηνη περίοδο παρέμβασης.

Αυτές οι διαφορές στα αποτελέσματα που σχετίζονται με τις δεξιότητες επικοινωνίας στα παιδιά των δύο ομάδων που δεν έμαθαν να μιλάνε κατά την περίοδο παρέμβασης, πιθανόν να εξηγούν γιατί τα ποσοστά συνολικής ικανοποίησης των γονέων ήταν ισοδύναμα μεταξύ των ομάδων PECS και PRT παρά το γεγονός ότι οι ίδιοι γονείς αξιολόγησαν το PECS ως λίγο πιο δύσκολο να εφαρμοστεί.

Συμπεράσματα για την Κλινική πράξη

Συνολικά, τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης παρέχουν πολύ χρήσιμα ερευνητικά στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της πρώιμης συμπεριφορικής παρέμβασης στη βελτίωση των δεξιοτήτων ομιλίας και επικοινωνίας σε νήπια με διαταραχές του φάσματος του αυτισμού. Μέχρι σήμερα, έχουν πραγματοποιηθεί μόνο λίγες μελέτες αυτής της κλίμακας και ποιότητας σχετικά με την παρέμβαση για νήπια με διαταραχές του φάσματος του αυτισμού. Ενώ προηγούμενη πειραματική έρευνα είχε καθιερώσει τόσο το PECS όσο και το PRT ως επιστημονικά τεκμηριωμένες πρακτικές παρέμβασης για παιδιά σχολικής ηλικίας με αυτισμό (3,4), τα αποτελέσματα αυτής της νέας μελέτης παρέχουν άμεσες αποδείξεις ότι τα νήπια στο φάσμα του αυτισμού έχουν επίσης αξιοσημείωτα κέρδη στην ομιλία και στις δεξιότητες επικοινωνίας από την παρέμβαση με PECS και PRT. Επιπλέον, σε αντίθεση με πολλές προηγούμενες μελέτες παρέμβασης στον αυτισμό, η παρέμβαση έλαβε χώρα στα σπίτια των οικογενειών που συμμετείχαν σε αυτήν τη μελέτη, κάτι το οποίο αποδεικνύει ότι το PECS και το PRT είναι πρακτικά και αποτελεσματικά για χρήση σε πραγματικές συνθήκες.

Για σκοπούς πειραματικού ελέγχου, οι ερευνητές που διεξήγαγαν αυτήν τη μελέτη διαχώρισαν τις παρεμβάσεις PECS και PRT μεταξύ τους, έτσι ώστε τα αποτελέσματα αυτών των δύο καθιερωμένων παρεμβάσεων να μπορούν να συγκριθούν μεταξύ τους. Ωστόσο, οι δημιουργοί του PECS ανέφεραν με συνέπεια ότι τα παιδιά που λαμβάνουν PECS θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν ξεχωριστές υπηρεσίες παρέμβασης με βάση την ομιλία ως μέρος ενός μεγαλύτερου προγράμματος παρέμβασης. Τα κέρδη που παρατηρήθηκαν στην τρέχουσα μελέτη ήταν αποτέλεσμα μέσου όρου μόνο 11 ωρών PECS ή PRT ανά εβδομάδα παρέμβασης, ενώ προηγούμενες αναφορές περιγράφουν ότι παρεμβάσεις παρόμοιας έντασης έχουν εφαρμοστεί σε νήπια με αυτισμό για έως και 20 ώρες την εβδομάδα (5). Επομένως, θα ήταν λογικό να εφαρμοστεί το PECS ως η βασική παρέμβαση επικοινωνίας και ομιλίας για μη λεκτικά και ελάχιστα λεκτικά παιδιά, για 11 ώρες την εβδομάδα, σε συνδυασμό με PRT και άλλες παρεμβάσεις για έως και 9 ώρες την εβδομάδα. Στη συνέχεια, καθώς οι δεξιότητες ομιλίας του παιδιού αναπτύσσονται και βελτιώνονται, το παιδί μπορεί να μεταβεί σε μια επικοινωνία που κυρίως βασίζεται στην ομιλία με το PRT ως την κύρια παρέμβαση ομιλίας/επικοινωνίας. Με αυτόν τον τρόπο, η αρχική χρήση του PECS προάγει την ταχεία ανάπτυξη και στις δεξιότητες επικοινωνίας μέσω εικόνων και στις δεξιότητες ομιλίας, οι οποίες στη συνέχεια συνεχίζονται και επεκτείνονται μέσω της εφαρμογής του PRT σύμφωνα με την πρόοδο του παιδιού στην ανάπτυξη ομιλίας.

Βιβλιογραφία

1. Frost, L., & Bondy, A. (2002) *The Picture Exchange Communication System Training Manual*, 2nd Edition. Pyramid Educational Consultants, Inc.
2. Schreibman, L., & Stahmer, A. C. (2014). A Randomized Trial Comparison of the Effects of Verbal and Pictorial Naturalistic Communication Strategies on Spoken Language for Young Children with Autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 44(5), 1244-51.
3. Maglione M. A., Gans D., Das L., Timbie J., Kasari C.; Technical Expert Panel; HRSA Autism Intervention Research – Behavioral (AIR-B) Network. (2012). Nonmedical interventions for children with ASD: recommended guidelines and further research needs. *Pediatrics*, 130, Suppl 2, S169-78.
4. Odom, S. L., Collett-Kingenberg, L., Rogers, S. J., & Hatton, D. D. (2010). EvidenceBased Practices in Interventions for Children and Youth with Autism Spectrum Disorders. *Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 54(4), 275-282.
5. Boyd, B. A., Odom, S. L., Humphreys, B. P., & Sam, A. M. (2010). Infants and Toddlers With Autism Spectrum Disorder: Early Identification and Early Intervention. *Journal of Early Intervention*, 32(2), 75-98.

Μετάφραση στα Ελληνικά: Ελεάνα Λογοθέτη, MSc

PYRAMID
EDUCATIONAL
CONSULTANTS